

חנוכה

מלחמות היונים

*נ"נ מחריב את ביה"מק הראשון ומגלה את היהודים לבבל.

*לאחר 70 שנה פרס נצחו את בבל, כורש מלך פרס מרשה ליהודים לחזור לא"י ולבנות את ביה"מק השני.

*לאחר 52 שנה היונים כבשו את פרס, היונים צאצאי יפת ונח ברכו: "יפת אלוקים ליפת", הם מעריצים כח יופי וחכמה, שפה יפה, ספורט, תחרויות, הצגות, כתב יפה, שירים,

*פיליפוס מלך מקדוניה משתלט על יון אך עבדו בוגד בו והורגו ובנו –אלכסנדר מוקדון נהיה במקומו מלך בגיל 19,

*לאלכסנדר מוקדון מראה מפחיד: נמוך, עינו האחת שחורה והשניה כחולה, רעמת שיער כאריה, שיניו מחודדות כחית טרף, וקולו חזק כשור, אך גבור גדול, והוא מנצח כמעט את כל העולם, ומלמד את חכמת היונים לכל העמים,

*אלכסנדר מגיע לצור אך לא מצליח לכבושה ומבקש את עזרת היהודים אך הם לא מסכימים לעזור והכותים מלשינים עליהם שהם שונאים את המלך, אלכסנדר רוצה לנקום בהם,

*אלכסנדר מתקרב לירושלים עם צבא גדול, היהודים מתכוננים בצום ובתפילה, ושולחים את שמעון הצדיק כה"ג לבוש 8 בגדיו יחד עם גדולי ישראל ובנוסף 1000 כהנים צעירים אווזים לפידי אש, שיצאו לקראת אלכסנדר.

*כל הלילה הלכו לקראתו ובבקר נפגשים, אלכסנדר יורד ממרכבתו ומשתחוה לשמעון מאחר ובכל מלחמותיו היה רואה את מראהו של שמעון ובזכותו נצח, שמעון אומר לו שהיהודים מתפללים עליו יום יום שינצח במלחמות, והכותים משקרים עליו, המלך מרשה ליהודים להרוג את הכותים, והם קושרים אותם לזנבות הסוסים הדוהרים עד שמתו.

*אלכסנדר מגיע לבית המקדש, ספרנו כיצד היהודי החכם והגבן "גביהה בן פסיסא" מצליח לשכנעו לחלוץ נעליו ולא להכנס לק"ק, המלך רוצה שיעמידו פסל זהב כדמותו אך מסכים לבסוף לבקשת שמעון שבמקום זה הכוהנים יקראו לבניהם הנולדים אלכסנדר.

*בגיל 32 שרו של אלכסנדר הכניס רעל ליינו והוא מת ומלכות יון התחלקה לארבעה חלקים.

*תלמי המלך הבא אוהב ספרים ורוצה שיתרגמו את התורה ליונית ומושיב 72 זקנים כל אחד בנפרד שיתרגמו לו את התורה, והיה נס שכולם שינו את אותו דבר בכמה מקומות בתורה ע"מ שהיונים לא יסלפו פסוקים שאינם מבינים, אך ביום שסימו לתרגם התורה ירד חושך לעולם לשלושה ימים.

*אנטיוכוס הראשון היה טוב ליהודים ועזר להם במה שיכל, הקל במסים, נתן תקציב לביה"מק, אסר על הגויים להציק ליהודים ולעלות לביה"מק, ואסר להכניס בהמה טמאה לירושלים, עד מותו.

*סילבקוס בנו הומלך והמתיונים מנסים להשתלט על ירושלים, שמעון הימיני-מתיון, מגלה להם היכן אוצרות ביה"מק שסילבקוס חמד, והוא שולח את הליודורוס וחיליו לקחתם, חונוי כה"ג אוסף את עמ"י לצום ולתפילה וכאשר הם מגיעים למקדש הם רואים אדם לבוש זהב וחגור כלי מלחמה יוצא על סוס אביר עם חילים נוספים, החילים היונים בורחים והליודורוס מבהלה לא זז ממקומו, האביר רומסו וחיליו מכים אותו קשה, ומרב בהלה הוא נהיה גם אלם, הכוהנים מוציאים אותו והכהן הגדול מתפלל עליו שיתרפא לגמרי,

בס"ד

חנוכה \ עמ' 2

מלחמות היונים

*סילבוס נהרג ובמקומו הומלך אנטיוכוס השני, ראשית הוא גזר שני גזרות על היהודים :

1. אסר להביא ביכורים לבית המקדש, 2. אסר לתרום עצים לבית המקדש, אך היהודים התחכמו והצליחו להערים על השוטרים, היו אוחזים ביד אחד עלי וביד השניה אחזו הסלסלה עם הביכורים שאותה כיסו בתאנים והערימו כי הולכים להכין "עגולי דבלה", גם עצים העלו ע"י שבנו מהם סולמות ופרקו אותם בהגיעם למקדש, והערימו כי הם הולכים לעלות לשובך של יונים,

*אנטיוכוס מעמיד פסל כדמותו באלכסנדריה שבמצרים ומצווה להשתחוות לו

*באותו זמן במשך 40 יום נראו בשמים סוסי אש ועליהם רוכבים, בידהם כלי מלחמה, נלחמים זה בזה, חכמי ישראל אמרו שזהו סימן שהיהודים ינצחו בקרוב, ומפלתו של אנטיוכוס קרובה, וכשהוא שומע זאת הוא יוצא למלחמה בירושלים, עם צבא עצום, המתיונים פותחים לו את השער והוא נכנס והורג 40000 יהודים ועוד 40000 מוכר לעבדים, המעט שנותרו ברחו למערות.

*אנטיוכוס משאיר בירושלים את פוליפוס ומחייב את היהודים להשתחוות לפסל ולאכול בשר של בהמה טמאה, הוא מבקש מאלעזר הכהן שיאכל לפני כולם בשר כשר אך יגיד לכולם שאוכל בשר טרף, כדי להשפיע על היהודים, אך הוא כמובן לא הסכים והוא הורגו בעינויים קשים,

*פיליפוס גוזר על יוסי בן יועזר עונש בתליה כי חזק את היהודים, היהודים יוצאים ללוותו בדרכם פוגשים את אחינו- יקום המתיון , יקום אומר לדודו "תראה כמה טוב לי, אני חי חיי תענוגות, ואתה הולך למות", עונה לו ר' יוסי: "אם לך כ"כ טוב עכשיו אז אני שהנני צדיק יהיה לי הרבה יותר טוב בעו"הב", אמר יקום: "אותך מובילים לתליה ואותי לא", אמר לו ר' יוסי: "אם לי רע עכשיו אז אתה הרשע יהיה לך הרבה יותר רע בעו"הב", המשיך ר' יוסי בדרכו ולפתע נראה מחייך, אמר לתלמידיו יקום הקדימיני והוא כבר בג"ע, נכנסו הדברים ללבו והוא בכה וחזר בתשובה ומת,

*ספרנו על חנה ושבעת בניה,

*מתתיהו בורח עם 5 בניו למודעית את שמעון הוא ממנה לחזק את היהודים ואת יהודה לשר צבא, הוא שולח אותו לאסוף יהודים כדי למרוד ביונים, יהודה מכריז: "מי לה' אלי", ומעט יהודים מתאספים סביבו, פוליפוס מגיע לשם עם חיליו ומנסה לשכנע את מתתיהו להתיין, מתתיהו מזלזל בו ואז המתיון מקריב בהמה טמאה על המזבח לכבוד הצלם של אנטיוכוס, כשמתתיהו רואה זאת הוא יורד בריצה מההר, מדלג על המזבח ועורף ראשו של המתיון, וגופו נופל על המזבח והוא נשרף, כך פרץ המרד, מתתיהו ממשיך והורג את השר, תוקע בשופר ומזעיק את הצדיקים, יהודה לובש שריון קשקשים וכלי מלחמה ויוצא להלחם בשאר היונים ובאותו יום הוא הורג 8200 יונים,

*אפוליאנוס שר הצבא שומע על מפלת היונים והוא מגיע עם צבא גדול, יהודה יוצא להלחם בו והוא פותח בריצה עד אפוליאנוס והורגו תוך שהוא הורג את החילים שבדרכו, וגם לקח את חרבו של אפוליאנוס המיוחדת, החילים נבהלים ומתחילים לנוס, ויהודה הורגם ולוקח שללם ומנצח במלחמה,

* סרון שר הצבא רוצה לזכות בכבוד ובא להלחם עם צבא גדול כשבטוח בנצחונו, הוא עוצר בחורון לפני ירושלים להנחות את חיליו, יהודה יוצא לקראתו ומפתיע אותו הוא נכנס למחנה תוך כדי שהוא צועק: לה' הישועה, החילים נבהלים ומתחילים לנוס ויהודה רודפם והורגם,

חנוכה \ עמ' 3

*ליסיאה שולח את ניקנור עם צבא עצום לא"י בדרך הצטרפו אליו חילים רבים ארמים ופלישתים יהודה מתכונן אף הוא ע"י צום ותפילה , הכוהנים תקעו בחצוצרות, וכולם החלו להסתער על מחנה היונים, והנה קרה נס היונים נבהלו והחלו לנוס, היהודים רדפו אחריהם והרגו 9000 לוחמים ולקחו שללם לחלק לעניים, בין הלוחמים היה פוליפוס שברח לחורבה ויהודה הצית את החורבה וכך הרגו,

*אנטיוכוס מחליט לבוא בעצמו להלחם, הוא מגייס את כל חיליו ואת כל כלי נשקו, והפעם מביא הוא גם פילי- מלחמה, פיל גבוה במיוחד שעליו בנו מבצר להסתתר ולהלחם מתוכו,

*בדרך ה' שולח לו כמה מילות "קטנות" : מחלת שחין- פצעים בכל הגוף מגרדים ובלתי נסבלים, מחלת מעים שגרמה לו כאבי בטן מאד חזקים, והרופאים לא הצליחו לרפאותו, והוא לא הבין את הרמז והמשיך ע"א בדרכו, ה' שולח את אחד הפילים שמשמיע קול תרועה חזק מהחדק שלו בדיוק ליד מרכבתו של אנטיוכוס, סוסיו נבהלו מאד והחלו להשתולל ומרכבתו התהפכה, אנטיוכוס שהיה מאד שמן נפצע וכל עצמותיו נשברו עד שנהיה נכה, לא יכול לעמוד ולא לשבת רק לשכב באלונקה וכך המשיך בדרכו כשעבדיו סחבוהו, אך כתוצאה ממחלותיו נדף ממנו ריח רע ולכן כל רגע העבדים שסחבוהו ברחו ובאו קבוצה אחרת עד שלבסוף נתשוהו עבדיו בצד הדרך ועכשיו הוא הבין שעליו לשוב בתשובה אך מאחר ולא שב בלב שלם ה' לא קבלה, עד שלבסוף מת ביסורים קשים

*אנטיוכוס השלישי יוצא עם צבא עצום לירושלים הם הורגים הרבה יהודים וניקנור משתלט על ביה"מק ומקריב בהמה טמאה על המזבח לע"ז, יוחנן כה"ג מחליט להרוג את ניקנור הוא מגיע למקדש ומבקש להפגש עם ניקנור הוא נכנס ומשכנע את ניקנור שהוא מעונין להתיון, ניקנור רוצה לבוחנו ומבקש ממנו להקריב בהמה טמאה, יוחנן מבקש ממנו שיוציא את כל המשרתים ובתפילה ניגש לניקנור ושולף מבגדו סכין קטנה שהחביא ודוקרו בלבו והורגו ולאחר מכן יוצא ותוקע בשופר ומתחיל לבדו להרוג את היונים וכך הרג מאות אלפים באותו יום, חלקם נהרגו כשניסו לברוח תוך שדחפו אחד את השני ורק מעטים הצליחו לברוח,

*אנטיוכוס שולח צבא עצום בראשות בגריס והם גוזרים שוב על מילה שבת וחודש, הם מצאו מערה ובה 1000 איש ששמרו שבת , הציתו אותה וחנקום בעשן,

*היונים מוסיפים 2 גזרות : אסור להחזיק ספרים בבית ואסור לנעול דלתות הבית, היהודים היו לומדים בספרים וכשהיונים הגיעו הם החביאו הספרים ושחקו בסביבונים, וכן היו משאירים את הדלת פתוחה לגמרי והילדים הזהירו כשיוני התקרבו גזרה נוספת: כל יהודי שבביתו שור או בע"ח אחר חייב לכתוב על קרניו שהוא כופר בה' ח"ו ולכן מכרו היהודים בהמותיהם, וה' עשה להם נס ושלח להם בהמות כשרות שהגיעו לבתיהם והם שחטום ואלכום כמו צבי לדוגמא, גזרה נוספת: אסור להזכיר ש"ש,

*המרד מתחיל שוב ע"י בני מתתיהו חלק מהיונים נהרגו וחלקם נמלטו עם בגריס

*אנטיוכוס שולח צבא נוסף הכי גדול מתמיד, את כל חיליו וגם עמים אחרים הצטרפו אליו, פילים משורנים, מאות אלפי פרשים-קשתים שיורים חיצים תוך כדי רכיבה,

בס"ד

חנוכה \ עמ' 4

*המכבים מתכוננים למרד מתתיהו מחלק תפקידים: יהודה אחראי על פרשים-קשתים, שמעון על חילים שנלחמו עם רמחים, יונתן ממונה על הלוחמים בקרדומים, יוחנן על הנלחמים בחרבות, ואלעזר על רוכבי הפילים, וכל היהודים התפללו וצמו,

*תוצאות המלחמה: יהודה הרג יותר ממאה אלף קשתים, ומספר דומה הרג שמעון את החילים נושאי רמחים, גם שאר האחים ויהודים נוספים הרגו עשרות אלפי חילים, ואלעזר הרג את רוכבי הפילים-כיצד? הוא נכנס בלי פחד תחת הפילים ודקר את הבטן שלהם בחרב מלמטה, ה' שלח גם מלאכים שיעזרו להם, היהודים במלחמה ראו דמות של איש רוכב על סוס של אש ובידו חרב ורומח והבינו שה' בעזרם כמו"כ הם ראו שחיצי היונים חוזרים מאליהם בחזרה לכוון היונים, כמו"כ בזמן המלחמה נשמעו קולות וברקים שפגעו ביונים ואש ירדה מהשמים ושרפה חילים, היהודים קראו תוך כדי: ה' ילחם לנו", וה' שלח מלאכים שלקחו את שלל ההרוגים והביאום לבתים

*אך יהודה נהרג בקרב ומתתיהו למרות הצער חזק את כולם ובא לעזור גם אלעזר נעלם אך נמצא לבסוף מתחת לאחד הפילים

*סופו של אנטיוכוס- היה לו בושות ממפלתו וכן לא נותרו לו חילים והוא ברח למדינה רחוקה אך בכל מקום קראו לו הבורח וצחקו עליו עד שהחליט לקפוץ לים ולטבוע

*היהודים מטהרים את ביה"מק מזבח האבנים שבעזרה היה מחולל וא"א לטהרו, היה הרבה זהב שהכינו ממנו כלים אחרים אך למנורה הוא לא הספיק, ולכן הכינוה מברזל מצופה בעץ אך שמן זית זך לא נמצא ואז קרה נס כד קטן וחתום נמצא שהיה אמור להספיק ליום אחד ואז קרה נס נוסף השמן הספיק לשמונה ימים

*כשהכוהנים רצו להקריב קרבן תמיד של שחר הם לא יכלו כי לא ירדה אש מהשמים ואז הם סמכו על הנס שחטו את התמיד זרקו דמו, חלקוהו לחלקים, ערכו עצים והתפללו ואז ירדה אש משמים

*אחרי טהרת המקדש בני מתתיהו מלכו 103 שנים אך אח"כ קם הורדוס עבדם והרג את כל צאצאיהם והתחילה שושלת חדשה של מלכים עוד 103 שנה עד חורבן בית שני.

חנוכה שמח !